

П Р О Т О К О Л 102

a_1955_004392

Днес, 7. X. 1955 г., се състоя заседание на Художествения съвет, за приемане на спектакъла "Таланти и поклонници" от Островски /постановчик - нар. арт. Н. О. Масалитинов/, на което присъствуваха др. др. засл. арт. А. Темелков, Ф. Филипов, нар. арт. Н. О. Масалитинов, Кр. Мирски, М. Бениш, засл. деят. по изк. Н. Лилиев, Ст. Тончев, Л. Дюстабанова, засл. арт. Ст. Караламбов, В. Наследникова, *М. Мерзляк.*

А. ТЕМЕЛКОВ - Всички гледахте вчерашната репетиция. Трябва да обсъдим дали пиесата е зряла вече за спектакъл. Нали за вторник е предвидена премиерата? Др. Лилиев?

Н. ЛИЛИЕВ - Щом искате, аз ще се изкажа пръв. Аз мисля, че първият, който се произнася, дава тон и останалите съзнателно или несъзнателно тръгват в крак с неговото изказване.

Аз не виждам никакви особени очебийни грешки, които биха могли да се поправят в няколко репетиции. Напротив - правилно са разтълкувани образите и пиесата. Нещо, което бих искал да забележа е това, че екипажът не се чувствува и аз имам впечатление, че този звук е от жабката на др. Филипов. Аз така го разбирам този тропот, с който се приближава екипажът на Смелская.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - У нас завеждащият звукови ефекти не е талантлив човек. Снеми на магнитофон и дай звуци - няма ги. Сега, когато имаме всички възможности за добро озвучаване, пак го нямаме.

Н. ЛИЛИЕВ - Смятам, че премиерата трябва да излезе още повече, че тези две седмици са седмици на премиери, сега излиза премиерата дори на "Фауст" и, ако нашият театър не излезе с премиера, ще бъде чудно.

То се знае, че с време ще се получи и темпо, и мизансцен. Артистите хубаво са усвоили ролите си. Те не биха уж постигнали повече от това, което дават сега; всеки е достигнал до връхната си точка и, ако не постига това, което бихме желали, то значи, че не е във възможностите на самия актьор.

КР. МИРСКИ - Не че се влияя от изказаното мнение на другаря Лилиев, но, според мен, представлението, при това верно тълкувание и при това изпълнение може да се пусне. Верно е, че детайлите на някои образи не са такива, каквито ги желае човек, но това до голяма степен зависи вече от дарбите и методите на отделните изпълнители. Другарката Икономова от желание може би да бъде естествена представя нещата твърде външно. В много от оцените темпераментът я увлича и там е естествена. Другарят Никола Балабанов инъче добре защитава образа, ~~ки~~ но не се грижи детайлно да постигне задачите си. Трябва да разкрие детайлите на образа, борбата, която този образ води, малко да степенува отделните моменти от своите действия. Всичко е еднакво напрегнато. Инък образът е съвсем верен и хубав. За Таня Масалитинова няма какво да кажа; тя добре е направила образ. За Савов - също - убедителен е, интересен е, макар да не е много нов. Таня Икономова играе твърде много Смелская такава каквата я вижда, а не такава, каквата трябва да бъде тя. Тя трябва да престане да се грижи за приспособленията.

Според мен всяко отлагане би било напразно, не би помогнало с нищо, а представлението е правилно разтълкувано, улегнало е, всичко добре е направено и не виждам причини да се отлага премиерата.

М. БЕНИЕШ - На мен ми се хареса спектакълът и смятам, че може да бъде пуснат. Гледа се с интерес. Аз го гледах с интерес. Има да направя някои ~~ж~~бележки. Аз може би не зная добре пиесата. Друго би било, ако човек навдеше по-надълбоко в нея - тогава би могъл да види повече подробности, но мисля, че Вася е реше неверно. Особено в III действие се получава така, че като че ли и той е от тая компания на ~~у~~лебов, Великатов и др., които не обичат искрено Негина. Верно, че той е пияница, но той е един от почитателите на Негина. Това вярвам, ще се получи. Нужно е само едно малко преминаване на другата страна. ~~М~~лузов инъче меко провежда своя монолог, но в гласа му се явяват плачевни нотки. Аз не знаех дали е индивидуален гримът му или ~~ж~~ прототипът му е Чернишевски /**М. МАНДИЛ** - Белински./

Н. ЛИЛИЕВ - Той отговаря на оня тип интелегенти, каквито са били Чернишевски и Белински и по всичко личи, че им подражава, дори с оня шал, който носи.

159

М. БЕНИЕШ - Сега, когато имаме магнитофон /А.ТЕМЕЛКОВ - Два магнитофона имаме./ не бива да се допускат такива звукове за екипажа.Идват различни екипажи, а се чува един и същ тропот.

А.ТЕМЕЛКОВ - Има ли време да се заснеме на магнитофон?

М. МАНДИЛ - Това става за няколко часа.

А.ТЕМЕЛКОВ - Тогава асистентката да вземе грижата.

Н.О.МАСАЛИТИНОВ - Нямаме екипажи и няма как да се заснеме екипаж, а само файтон.

М. БЕНИЕШ - Дрехата на Великатов ми се струва, че е повече дворянска, отколкото трябва.

Н.О.МАСАЛИТИНОВ - Та той е дворянин. Когато са се разорили дворяните някои от тях са станали търговци.

Н. ЛИЛИЕВ - Не е дадено ясно, може би, разграничението между едните поклонници и другите. Дулебов, Великатов са един вид, Вася е друг вид. А това не се чувствава. Великатов не идва като човек, който носи разрешение на всичко.

Н.О.МАСАЛИТИНОВ - Според мен той е най-хитрият хищник. Даже Нигина е била влюбена в него и се отчайва, когато вижда, че и той също иска нейната плът.

Н. ЛИЛИЕВ - Това много хубаво, но не го виждаме в изпълнението на другаря Саев.

М. БЕНИЕШ - Мен ми хареса декоративното решение на шесата, също и костюмното. Само гарата...

Н.О.МАСАЛИТИНОВ - В провинциалните железни гари е имало стаи, които са бивали ангажирвани от богатите за гуляе

М. БЕНИЕШ - Аз друго исках да кажа - много е ангажиращо това тръгване на влака. Не може ли само да се види врая му.

А.ТЕМЕЛКОВ - Аз не видях нищо.

Н.О.МАСАЛИТИНОВ - Няма място - това е само една стена. Нищо повече не може да се направи.

М. БЕНИЕШ - Никого не можем да убедим, че това е влак. Техниката е слаба. Поне да се види само да кажем червеният фенер на последния вагон.

А.ТЕМЕЛКОВ - Но обикновено на гарата спират централните вагони.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Ние понеже не можем да облечем студентите които се разхождат по гарата, сме направили прозорците високи, та да се виждат само главите им.

М. БЕНИШ - Аз седях на края на салона и на места текстът не достигаше до мен, думите се смачкват някакси.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Верно е това; дикцията не е идеална.

СТ. КАРАЛАМБОВ - Аз искам да кажа нещо само за Александър Балабанов, за разлика от Никола Балабанов, който е намерил интересни приспособления на образа, въпреки че, благодарение на тая типизация, на места пропада текстът. После в първо действие той ярко подчертава този паралич, а в последното действие го няма - той не куца.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - По автор е възрастен човек, който с бастун прикрива своята немощ в краката.

СТ. КАРАЛАМБОВ - Той ще се освободи с време.

А. ФЕМЕЛКОВ - Едва ли.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - По-добър би бил Савов, но...

СТ. КАРАЛАМБОВ - Но Александър Балабанов е много безпомощен, той е просто безучастен и маркира своята роля. За грима на Генчо Димитров - да смени тоя грим, да го омекоти. С тоя грим се получава нещо отрицателно. Да махне вчилата. При последната среща на Негина със студента тя малко разводнява действието. Почва да говори за тия коси. Това трябва да прави по-трескаво, по-динамично. Влакът тръгва. Тя гледа, че времето минава, тя иска по-скоро да замине.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Не, тя не иска по-скоро да замине. Тя ще помни този момък цял живот, защото това е било нейната единствена любов. Защо ще гледа по-бързо да се освободи от него? Тя го оставя, защото такъв е животът.

СТ. КАРАЛАМБОВ - Вън на гарата не се чува никакво движение от влакове. С този магнитофон може да се получат такива звукове. Също и пред къщата на Негина. По нейната улица не минават и и други екипажи?

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Може да е някоя задънена улица в провинциален град.

СТ. КАРАЛАМБОВ - За да дойде файтон, веднага почва хлопането на тия кокосови орехи. Но това е слабост, която се допуша във всички театри.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Във филмалската сцена разстоянието е много малко.

А. ТЕМЕЛКОВ - Тая перспектива на звука, обаче, може да се постигне с магнитофон.

СТ. КАРАЛАМБОВ - Трябва да се постараят да се намери някакво осветление на тоя влак.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Но какво да осветиш? Трябва да има по-малко светлина, защото инък ще се видят хората, че няма костюми. /мименса - б.ст./

СТ. КАРАЛАМБОВ - Не казвам да светне цялата гара, но поне прозорчетата или ~~да има друга~~ някаква друга светлинка. Но така се чувствува, че е декор.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Последното действие не е за тоя театър.

СТ. КАРАЛАМБОВ - Декорът в къщата на Негина е прекрасен, обаче защо художникът завършва отрязъка от тавана с корниз? Така се губи илюзията.

В. НАСЛЕДНИКОВА - Прав сте.

Ф. ФИЛИПОВ - Смятам, че другарите направиха много верни бележки по отношение на играта на артистите. Главно - пиесата е правилно дешифрирана, а по отношение изграждането на образите артистите са дали всичко, което се крие в техните творчески възможности, така, че едно отлагане на премиерата едва ли ще даде резултати, които да оправдаят това отлагане. Бедата идва от неправилното разпределение на ролите. Много неправилно. Единственото, което би могло да помогне в случаю това вече зависи дали режисьорът-постановчик ще го приеме - от двата състава да се направи един състав и, ако има някаква възможност, аз не знам, дори някои от изпълнителите да бъдат подменени. Това може да каже постановчикът. Работата на постановчика е много верно разрешена. Той познава атмосферата, верно е даден Островски. От артистите изключение прави Никола Балабанов, който много преиграва. Декорът е верно разрешен. Практикаблите да се скрият, ще се сметне, че има нещо недовършено. За перона - смятам, че е правилно разрешен. Може само да сложим тълпа на прозорците, за да се получи една мъгла на гарата.

162

Защо отсъствуват двамата артисти от нашия Художествен съвет? Затова, че играели в пиесата. Това не значи нищо. Те трябваше да дойдат именно сега да защитят интересите на театъра.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Кой не е правилно разпределен?

Ф. ФИЛИПОВ - Другарят Масалитинов ми задава един въпрос - за кого мисля, че е неправилно разпределен? Направени са много компромиси и само, ако изхождаме от досегашната практика в театъра, може да сметнем, че компромисът е търпим. В изпълнението например на Смелская /Т. Икономова/ и Великатов /Саев/ се чувства една възложена задача от страна на режисьора, една проведена задача от страна на актьора, но не достига до зрителя.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Но кой да играе?

Ф. ФИЛИПОВ - Това е отделен въпрос.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Дадох ролята на Узунов. Той се побоял да върне направо на мен ролята, а я дал на главния режисьор, защото някой мошеник му пшуннал на ухота: "Запушалка!" Чаров пък беше мошеник.

Ф. ФИЛИПОВ - ~~Има~~ Има нужда от още няколко репетиции с първи състав.

Но, ако намерим нравствени сили в себе си, за да направим от двата състава един, ще се отложи с 10-15 репетиции премиерата, но ще се получи хубав спектакъл.

СТ. ТОНЧЕВ - По всичко изглежда, че пиесата е разрешена правилно, още повече, че другарят Масалитинов познава епохата. Но някои неща ме смущават. Смущава ме играта на интерпретатора /В. Сарафов - б. ст./, който само се огъва, само кетничи, а той е акулата, който има да поглъща още редица неприятности. Може би не подсказва някой други неща в себе си, които той като актьор има.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Ролята беше дадена на Тагаров, но той замина да снима филм.

А. ТЕМЕЛКОВ - С разрешение на режисьора.

СТ. ТОНЧЕВ - В оформлението на II картина ми направих впечатление две неща. Там осветлението става с газева лампа, а на гарата - също.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Някои гари са били осветявани с електричество, както е тука, не е с газева лампа.

СТ. ТОНЧЕВ - После задния двор на театъра е много декоративно оформен. Дори днес до скоро не беше такъв двора на нашия Филмал.

Ф. ФИЛИПОВ - Там е градина.

СТ. ТОНЧЕВ - Да има един склад с декори, да прилича на двора на провинциален театър от онова време.

В. НАСЛЕДНИКОВА - Ще се посъстари с бои.

А. ТЕМЕЛКОВ - Аз никога не съм бил така смутен и така развълнуван от спектакъл пред премиера. За мен "Таланти и поклонници" е слабо представление. Не го казвам като вина на режисьора, но на разпределението на хората, участващите. Саев, Таня Икономова, Балабанов са въвн от образа. Аз в миналото се интересувах от образа на Великатов и затова решително мога да кажа, че Саев е въвн от образа. На Таня Икономова не ѝ достигат сили, тя едалеч от образа на Смелская. Когато се разпределяше пиесата, помня, че се каза, че ролята на Великатов не е за Саев.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Имаше дубльор, но...

А. ТЕМЕЛКОВ - Много лесно скланяте пред капризите на актьорите. Чаров непрекъснато припадеше пред мен. А Тагаров е дошъл при Вас и каза, че сте го освободили. Аз никога не съм освобождавал без съгласието на режисьора.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Според мен Сарафов по-добре играе ролята на Мигаев от Тагаров.

А. ТЕМЕЛКОВ - Трябва да внушим на актьорите, че, когато има дубльорство, ще ~~имаме~~ бъде титуляр този, който играе по-добре, независимо от категорията. Това Филип го направи, но късно /в "Огненият мост"/

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Но трябва Художествения съвет да дойде да гледа представлението 10 дена по-късно.

А. ТЕМЕЛКОВ - Не мога да приема тоя портретен грим на Генчо Димитров с тоя нос - някакво видение се получава; някакъв нереален образ. Някъде действието увлича зрителя и те следи с внимание това, което става на сцената, но почнат ли звуковите ефекти - всичко пропада. Имаме два магнитофона, а не се използват. Просто Ви вмениявам в дълг /на М. Мандил/ да се свържете с Косъ и да подобрите звуковите ефекти. Това, което предлага главният режисьор е хубаво, но, както и той каза, смятам, че не трябва да отлагаме повече излизането на представлението.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Васил